

menſcommiſſion, hvis Medlemmer udnævntes paa eengang dertil iſølge en Tanke hos en Miniſter? Nei, det var en Domſtol beſtaaende af, jeg huffer ikke om, 8 eller 9 Medlemmer, der vare udnævnte ſuccesſiſt med en anden Function for Die, nemlig det at være øverſte Retsinſtitution i Landet, og ſom derimod ikke vare ſatte til dette Examenshverv paa eengang og ved en enkelt Udnævnſe. Dette er et overmaade vigtigt Moment at tage i Betragtning, naar man overhovedet taler om Examenscommiſſioner eller examinerende Collegier, hvorved antydes noget heelt Andet.

Seg ſkal iøvrigt begynde med væſentligt at holde mig til, hvad Forſlagsſtilleren ſelv fremhævede, nemlig den formelle Side af Sagen. Det blev med Rette ytrel af den ſidſte ærede Taler (Ploug), at der hos os er en temmelig lang Praxis for at behandle Examensanliggender ſom hørende under Adminiſtrationen, og jeg bør viſtnol forudſiſke, at jeg ſelv til en vis Grad har bidraget til at indføre denne Praxis, idet jeg ogſaa ſom Miniſter har tilraadet — man ſynes ofte i Om-talen her at glemme, at det ikke er Miniſteren, der indfører ſlige Foranſtaltninger, men at han tilraader dem — alſaa har tilraadet Hans Majeſtæt, ofte dog forſt efter Prøveſe i Statsraadet, at træffe væſentlige Examensbeſtemmelſer ad adminiſtrativt Bei. Men dette var dog forreſten tildeels, medens Grundlovsforhandlingen endnu ſtod paa, og det var derhos Foranſtaltninger, der knyttede ſig til Lovgivningsarbejder, ſom allerede for nogle lærde Skolers Bedkommende vare ſatte iværk af den abſolute Konge. Forſaa vidt man er kommen ind paa denne Bei, maa jeg imidlertid bemærke, at det i alt Fald ikke er ſteet uden Indſigelse, og jeg ſkal nævne, at navnlig et æret Kongevalgt Medlem, der ſidder her tilvenſtre (Andræ), i dette Thing har reiſt en temmelig stærk Indſigelse derimod. Men der er derhos dog en ikke ringe Forſjel paa de forſjellige Tilfælde. Naar man indfører heelt nye Examinere, hvad man kunde kalde Examinere udenfor det, ſom eengang er beſluttet, ordnet og ſaſtſlaet ved den ældre Lovgivning, naar man ſaaledes f. Ex. til Afſlutning af den Nealunderviſning, der er bleven knyttet til de lærde Skoler, indretter en

Prøve, da griber dette ikke ind i de ved hele den ældre Lovgivning stærkt og dybt ſaſtſlaede Beſlemmelſer om Embedsſtandens Dannelſe, og det er derfor et ganſke andet Spørgsmaal, end naar der bliver Tale om at henlægge Embedsexaminere til ſærlige Inſtituter. Seg ſkal dog lade dette Punkt ſlaae hen, idet jeg, ſom ſagt, indrommer, at den nuværende Praxis tildeels er for at behandle den Slags Sager adminiſtrativt, om det end ikke er ſteet uden Indſigelse. Men, hvad jeg maa fremhæve, det er, at den Maade, hvorpaa man her er gaaet frem, og hvorpaa det ſynes, at man tænker at gaae videre frem, hverken tidligere er benyttet eller billigt. Der overlades nemlig derved alſfor overordentlig Meget til Adminiſtrationens Vilkårlighed.

Seg ſkal i ſaa Henſeende forſt bemærke, at det allerede er meget beſynderligt, at Forſlaget om en ſaa vigtig Gjenſtand er fremkommet ved Finantslovsforſlagets 2den Behandling og ikke fra Forſt af findes i dette. Var der virkelig en af Miniſteren erkjendt Trang, og havde han gennemtrængt og prøvet Spørgsmaalet, ſaa maatte Forſlaget være kommet frem allerede ved den forſte Behandling. Ja, den ærede Miniſter maa ikke tage mig det ilde op, men mig forekommer det, at den tilfældige Indbringelſe ved 2den Behandling af deſtlige Forſlag, der angaae Foranſtaltninger af omfatlende Art, ſom maae være alvorligt prøvede og overveiede, ikke ſeer ganſke anſtændig ind. Sagen angaaer et Spørgsmaal, ſom maatte have været overveiet nøie i de Maanedes, hvort man forberedte Alt til Rigsdagen; Miniſteren maatte i den Tid have afgjort, om Sagen var ſaa vigtig og ſaa moden, at han vilde bringe den frem, og dens Indbringelſe maatte ikke være afhængig af Tilfældigheder og Stemninger, der kom En imøde. Men dernæſt paafſtaer jeg, at Rigsdagen i mine Tanter ikke bør give nogen Bevilling til en ſaadan Foranſtaltning uden at have Foranſtaltningens Grundtræk liggende for ſig, ſaa at man veed, hvad det er, der tænkes paa. Nu har den høitærede Miniſter vel her ſagt os Noget, ſom jeg jo maatte forudſætte, nemlig at der er Tale om at danne en Examenscommiſſion til at afholde Examen i Genhold